

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 82/2011-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. júna 2011 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Jána Lubyho o sťažnosti Ing. A. H., B., zastúpeného advokátkou JUDr. I. B., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 615/2000, za účasti Okresného súdu Bratislava II, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Ing. A. H. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 615/2000 porušené boli.

2. Ing. A. H. priznáva finančné zadost'učinenie v sume 6 000 € (slovom šesťtisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Bratislava II povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Bratislava II je povinný uhradiť Ing. A. H. trovy konania v sume 254,88 € (slovom dvestopäťdesiatštyri eur a osemdesiatosem centov) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. I. B., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. novembra 2010 doručená s'ťažnosť Ing. A. H., B. (ďalej len „s'ťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. I. B., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 615/2000, predmetom ktorého je rozhodovanie o určení neplatnosti výpovede a o náhrade mzdy. S'ťažovateľ je v označenom konaní navrhovateľom.

S'ťažovateľ v s'ťažnosti okrem iného uviedol, že podal 29. decembra 2000 návrh na okresný súd, ktorým žiadal o určení neplatnosti výpovede a o náhradu mzdy (výpoveď dostal od zamestnávateľa 31. júla 2000).

Prvé pojednávanie v napadnutom konaní nariadil okresný súd na 15. november 2001, v roku 2002 sa neuskutočnilo nijaké pojednávanie, v roku 2003 sa uskutočnilo pojednávanie 1. apríla 2003, na ktorom okresný súd rozhodol čiastočným rozsudkom tak, že výpoveď daná s'ťažovateľovi je neplatná.

Proti rozsudku prvostupňového súdu podal odvolanie odporca (bývalý zamestnávateľ sťažovateľa). Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) zrušil rozhodnutím sp. zn. 3 Co 238/03 z 31. októbra 2003 čiastočný rozsudok prvostupňového súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

Sťažovateľ v sťažnosti konštatoval, že okresný súd napriek urgenciám v roku 2004 neuskutočnil nijaké pojednávanie v namietanej veci a pokračoval v konaní až 23. júna 2005. Na uvedenom pojednávaní okresný súd po doplnení dokladov opätovne rozhodol vo veci a to tak, že výpoveď daná sťažovateľovi (navrhovateľovi) je neplatná.

Odporca podal proti rozsudku prvostupňového súdu odvolanie. Krajský súd uznesením sp. zn. 3 Co 449/05 z 31. mája 2007 potvrdil čiastočný rozsudok prvostupňového súdu.

Sťažovateľ ďalej uviedol, že podaním z 3. januára 2008 žiadal okresný súd o pokračovanie v konaní, keďže súdny spor trval viac ako osem rokov a stále ešte nebolo rozhodnuté o náhrade sťažovateľovej mzdy. Keď prvostupňový súd nepokračoval v konaní, sťažovateľ podal 25. apríla 2008 sťažnosť na prietahy v konaní. Okresný súd v odpovedi sťažovateľovi uznal prietahy v konaní a nariadil pojednávanie na 22. september 2008, na ktorom nariadil znalecké dokazovanie vo veci výpočtu priemerného mesačného zárobku sťažovateľa. Po vypracovaní znaleckého posudku vo februári 2009 sťažovateľ zaslal 23. februára 2009 vyjadrenie k nemu spolu so žiadosťou o nariadenie pojednávania. Okresný súd nariadil pojednávanie na 11. jún 2009, pričom na tomto pojednávaní rozhodol o náhrade mzdy pre sťažovateľa. Sťažovateľ sa proti tomuto rozsudku odvolal 5. augusta 2009, a to proti časti rozsudku, v ktorej prvostupňový súd zamietol jeho návrh na náhradu mzdy. Okresný súd ďalej vyzval uznesením sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie. Proti tomuto uzneseniu sa sťažovateľ odvolal argumentujúc existenciou dôvodov na oslobodenie od súdnych poplatkov. Podľa tvrdenia sťažovateľa okresný súd od augusta 2009 vo veci nevykonal nijaký ďalší úkon, „*dokonca ani doteraz nepredložil spis na odvolací súd, aby rozhodol o... odvolaní*“.

Sťažovateľ na základe uvedených skutočností navrhuje, aby ústavný súd po prerokovaní veci takto rozhodol:

„1) Základné právo Ing. A. H. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II, v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 615/2000 porušené bolo.

2) Okresnému súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 615/2000 prikazuje konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

3) Sťažovateľovi Ing. A. H. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 7 000 eur, ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4) Ing. A. H. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia podľa vyhl. 655/2004 Z. z. z priznanej sumy finančného zadosťučinenia sťažovateľa, ktorú je Okresný súd Bratislava II povinný vyplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa na neverejnom zasadnutí senátu podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), a keďže nezistil dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, uznesením č. k. IV. ÚS 82/2011-11 zo 17. marca 2011 ju prijal na ďalšie konanie.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval 30. marca 2011 predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrila k otázke vhodnosti ústneho pojednávania, a zároveň ju vyzval, aby sa vyjadrila aj k sťažnosti a jej prijatiu na ďalšie konanie.

Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti z 20. apríla 2011 (sp. zn. Spr. 2048/2011 doručenom ústavnému súdu 29. apríla 2010 okrem iného uviedla:

„Dňa 05. 04. 2011 bola doručená Vaša výzva na vyjadrenie sa k prijatej sťažnosti, ktorou sťažovateľ Ing. A. H., bytom B., namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o

ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom tunajšieho súdu v konaní vedenom na tunajšom súde pod spisovou značkou 13C/615/2000.

Po oboznámení sa s jej obsahom, ako aj obsahom predmetného spisu navrhujem, aby ústavný súd rozhodol, že právo sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivý proces v konaní tunajším súdom porušené nie je a nepriznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie z dôvodu, že tunajší súd vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 11. 06. 2009, rozsudok zatiaľ nenadobudol právoplatnosť z dôvodu podaného odvolania zo strany odporcu, čím došlo k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa. Spis bol dňa 19. 04. 2011 predložený na rozhodnutie o odvolaní voči rozsudku na Krajský súd v Bratislave.

V prejednávanej veci, aj keď nejde o právne zložitú vec, úkony súdu boli primerané veľkosti súdneho oddelenia, čo vyplýva z pripojenej chronológie spisu, pričom v priebehu konania sa prejavilo aj nedostatočné personálne obsadenie súdu a vec bola pridelená na konanie niekoľkým sudcom. V súčasnosti je vec pridelená sudkyňi JUDr. F., ktorá prevzala oddelenie po JUDr. V., ktorá nastúpila na materskú dovolenku.

Navrhujem upustiť od ústneho pojednávania, keďže nemožno od neho očakávať ďalšie objasnenie veci.

Žiadali ste o zaslanie spisu spolu s vyjadrením, spis zaslať nemôžeme, nachádza sa na Krajskom súde v Bratislave na rozhodnutí o odvolaní odporcu voči rozsudku.“

Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedla tiež prehľad procesných úkonov v namietanom konaní, a to takto:

„Ing. A. H. c/a š., o neplatnosť výpovede a náhradu mzdy konanie na Okresnom súde Bratislava II

29. 12. 2000 - Okresnému súdu Bratislava II doručený návrh navrhovateľa na neplatnosť výpovede

23. 01. 2011 - výzva Miestnemu úradu S. a R. na oznámenie, či ulica odporcu P. patrí do ich územného obvodu

07. 02. 2001 - oznámenie Miestneho úradu S., že ulica P. nepatrí do ich obvodu

09. 02. 2001 - oznámenie Miestneho úradu R. patrí do príslušnej MČ

26. 03. 2001 - výzva odporcovi na vyjadrenie k návrhu a doloženie mzdových listov a osobného spisu navrhovateľa

18. 06. 2001 - súdu doručené vyjadrenie odporcu k návrhu navrhovateľa
31. 10. 2001 - vo veci stanovený termín pojednávania na deň 15. 11. 2001
15. 11. 2001 - pojednávame odročené na neurčito s tým, že odporca založí do spisu organizačnú štruktúru a navrhovateľ vyčíslí náhradu mzdy, ktorú žiada priznať
17. 12. 2001 - žiadosť a oznámenie odporcu o predĺženie lehoty na doloženie dokladov
16. 01. 2002 - doloženie dokladov od odporcu
17. 09. 2002 - urgencia odporcu a navrhovateľa a doplnenie dokladov
18. 10. 2002 - doloženie organizačnej štruktúry od odporcu
24. 10. 2002 - vyjadrenie a zaslanie vyčíslenia náhrady mzdy od navrhovateľa
14. 03. 2002 - stanovený termín pojednávania na deň 01. 04. 2003
01. 04. 2003 - pojednávanie odročené za účelom vyhlásenia rozsudku na deň 03. 04. 2003
04. 03. 2003 - vyhlásený čiastočný rozsudok
22. 04. 2003 - doručovanie rozsudku účastníkom
16. 05. 2003 - doplnenie vyjadrenia odporcu k návrhu navrhovateľa
21. 05. 2003 - odvolanie odporcu voči čiastočnému rozsudku
06. 06. 2003 - uznesenie vz. 4 na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie odporcu; doručovanie odvolania navrhovateľovi
20. 06. 2003 - odvolanie odporcu voči uzneseniu - zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie
03. 07. 2003 - uznesenie, ktorým súd zrušil uznesenie na zaplatenie súdneho poplatku
06. 10. 2003 - spis predložený na Krajský súd Bratislava - odvolanie odporcu voči čiastočnému rozsudku
31. 10. 2003 - rozhodnutie KS BA č. k. 3Co/238/2008 - 50, ktorým bol čiastočný rozsudok zrušený a vrátený na ďalšie konanie
08. 12. 2003 - spis doručený na Okresný súd Bratislava II
14. 12. 2004 - doručovanie rozhodnutia KS BA účastníkom
22. 12. 2004 - závada v doručovaní rozhodnutia KS BA odporcovi - neznámy
23. 12. 2004 - závada v doručovaní rozhodnutia KS BA právnej zástupkyňi navrhovateľa - na adrese sa nezdržiava

29. 12. 2004 - závada v doručovaní rozhodnutia KS BA právnej zástupkyňi navrhovateľa – na adrese sa nezdržiava

11. 01. 2005 - oznámenie odporcu o zmene poštovej adresy

28. 01. 2005 - výzva odporcovi o doloženie dokladov do spisu

16. 03. 2005 - predloženie listín od odporcu v zmysle výzvy

01. 04. 2005 - vo veci stanovený T pojednávania na deň 23. 06. 2005

19. 04. 2005 - predloženie mzdových listov od odporcu

23. 06. 2005 - na pojednávaní vyhlásený čiastočný rozsudok

12. 07. 2005 - doručovanie čiastočného rozsudku účastníkom konania

25. 07. 2005 - závada v doručovaní rozhodnutia OS BA II - právna zástupkyňa navrhovateľa sa na uvedenej adrese nezdržiava (odstáhaná)

22. 08. 2005 - odvolanie odporcu voči čiastočnému rozsudku zo dňa 23. 06. 2005

07. 09. 2005 - doručovanie odvolania právneho zástupcovi navrhovateľa

18. 11. 2005 - spis predložený na KS BA

konanie na Krajskom súde Bratislava

08. 02. 2007 - stanovený termín pojednávania na deň 31. 05. 2007

21. 05. 2007 - oznámenie právneho zástupcu odporcu o zrušení plnomocenstva klientovi

31. 05. 2007 - na pojednávaní vyhlásený rozsudok

31. 05. 2007 - rozsudok Krajského súdu Bratislava č. k. 3Co/449/2005 - 90, ktorým bol rozsudok súdu prvého stupňa potvrdený

23. 08. 2007 - spis doručený na Okresný súd Bratislava II

konanie na Okresnom súde Bratislava II

24. 08. 2007 - doručovanie rozsudku KS BA účastníkom

28. 11. 2007 - právoplatnosť čiastočného rozsudku zo dňa 23. 06. 2005

04. 01. 2008 - žiadosť navrhovateľa o stanovenie termínu pojednávania

20. 05. 2008 - výzva PZ navrhovateľa na oznámenie údajov

24. 06. 2008 - lehota 3 týždne na doručenie vyjadrenia

30. 06. 2008 - podanie navrhovateľa k výzve súdu zo dňa 20. 05. 2008

03. 07. 2008 - vyjadrenie navrhovateľa doručované na vedomie odporcovi

22. 07. 2008 - vo veci stanovený termín pojednávania na deň 22. 09. 2008

22. 09. 2008 - pojednávanie odročené na neurčito s tým, že vo veci bude vykonané znalecké dokazovanie

12. 11. 2008 - uznesenie č. k. 13C/615/2000 - 119 o ustanovení znalca z odboru Ekonomika a manažment

27. 11. 2008 - podanie odporcu k zaplateniu preddavku na trovy a žiadosť o oznámenie čísla účtu

27. 11. 2008 - podanie znalkyne - vyžiadanie podkladov a spisu za účelom vypracovanie znaleckého posudku

02. 12. 2008 - zaslanie PZ navrhovateľa a odporcovi prikaz na úhradu preddavkov

19. 01. 2008 - úhrada preddavku na trovy znalca od odporcu

23. 01. 2009 - spis zaslaný znalkyni za účelom vypracovania znaleckého posudku

04. 02. 2009 - súdu doručený spis spolu s vypracovaným znaleckým posudkom a vyúčtovaním znalečného

11. 02. 2009 - znalecký posudok doručovaný účastníkom s výzvou na vyjadrenie

23. 02. 2009 - vyjadrenie PZ navrhovateľa k znaleckému posudku

23. 02. 2009 - uznesenie o priznaní znalečného znalkyni

26. 02. 2009 - vyjadrenie odporcu k znaleckému posudku

16. 03. 2009 - závada v doručovaní uznesenia znalkyni - adresát neznámy

31. 03. 2009 - opätovné doručovanie uznesenia o priznaní znalečného znalkyni

07. 05. 2009 - vo veci stanovený termín pojednávania na deň 11. 06. 2009

11. 06. 2009 - vyhlásenie rozsudku

15. 06. 2009 - vyúčtovanie trov právneho zastúpenia PZ navrhovateľa

06. 07. 2009 - žiadosť zákonného sudcu predsedníčke súdu o predĺženie lehoty na vypracovanie rozhodnutia do 06. 08. 2009

21. 07. 2009 - doručovanie rozsudku účastníkom

03. 08. 2009 - odvolanie odporcu voči rozsudku

05. 08. 2009 - odvolanie PZ navrhovateľa voči rozsudku

12. 08. 2009 - navrhovateľ vyzvaný uznesením vz. 4 na úhradu súdneho poplatku za odvolanie

12. 08. 2009 - odvolanie odporcu doručované na vyjadrenie PZ navrhovateľa

12. 08. 2009 - odvolanie PZ navrhovateľa doručované na vyjadrenie odporcovi

18. 08. 2009 - odvolanie PZ navrhovateľa voči uzneseniu vz. 4 na úhradu poplatku
19. 08. 2009 - uznesenie č. k. 13C/615/2000 - 174, ktorým bolo zrušené uznesenie na
úhradu súdneho poplatku za odvolanie; 07. 03. 2011 - expedovanie uznesenia
26. 08. 2009 - vyjadrenie odporcu k odvolaniu PZ navrhovateľa
19. 04. 2011 - spis zaslaný na KS BA. “

Zo sťažnosti, ako aj z obsahu súdneho spisu vyplynuli obdobné zistenia o priebehu sporu, aké uviedla vo svojom vyjadrení z 20. apríla 2011 predsedníčka okresného súdu.

Ústavný súd vyzval 29. apríla 2011 právnu zástupkyňu sťažovateľa, aby sa vyjadrila k stanovisku okresného súdu. Právna zástupkyňa sťažovateľa vo svojom podaní z 9. mája 2011 (doručenom ústavnému súdu 13. mája 2011) okrem iného uviedla:

„V čase podania našej sťažnosti prvostupňový súd držal u seba spis vyše 1,5 roka po vynesení rozsudku a podaní odvolania proti nemu. Preto sme nemohli v našej sťažnosti namietat' aj činnosť odvolacieho súdu...“

Vzhľadom k tomu, že v súčasnosti je už spis 13 C 615/2000 predložený na Krajský súd v Bratislave, kde bol doručený dňa 21. 04. 2011 a spis sa tam vedie pod sp. zn. 2 Co 152/2011, rozširujeme našu sťažnosť aj o druhého porušovateľa práva a to Krajský súd Bratislava. ...“

Poukazujeme tiež na to, že keď bola vec zaslaná na rozhodnutie Krajskému súdu o odvolaní dňa 18. 11. 2005, tak aj vtedy Krajský súd určil termín pojednávania až o rok a to dňa 31. 05. 2007. Od doručenia spisu na Krajský súd až do februára 2007 nebol vo veci urobený žiadny úkon. ...“

Po oboznámení sa s odpoveďou Okresného súdu Bratislava II, ako aj chronológiou spisu, ktorú priložili k vyjadreniu, nesúhlasíme s ich tvrdením, aby ÚS SR nepriznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie, lebo vraj prvostupňový súd rozhodol vo veci rozsudkom zo dňa 11. 6. 2011 (správne má byť 11. 6. 2009, pozn.) a bolo proti nemu podané odvolanie. No tú skutočnosť, že od augusta 2009 nebol vo veci vykonaný žiadny úkon až do apríla 2011, už nijako nevysvetlil. Taktiež nie je podľa nášho názoru ospravedlnenie toho, že konanie o určenie neplatnosti rozviazania pracovného pomeru a náhradu mzdy trvá už jedenásť rokov a ešte nie je právoplatne ukončené tá skutočnosť, že

v priebehu konania bola vec pridelená niekoľkým sudcom. ... Taktiež poukazujeme na tú skutočnosť, čo sme už uvádzali v našej sťažnosti, že navrhovateľ obdržal výpoveď rok pred odchodom do dôchodku a preto mal problém nájsť si inú prácu. ... Samozrejme, tu vôbec nie je zohľadnený psychický stav navrhovateľa, keď zostal protiprávne bez práce, čo malo zlý vplyv ako na jeho zdravie, tak aj jeho rodinu.“

Sťažovateľ napokon zopakoval stanovisko uvedené v pôvodnej sťažnosti, že netrvá na tom, aby ústavný súd konal vo veci samej na verejnom ústnom pojednávaní, a súhlasí s upustením od neho v tejto veci. Ústavný súd v nadväznosti na vyjadrenia účastníkov konania k ústnemu pojednávaniu upustil od jeho konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať objasnenie veci.

Sťažovateľ po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie túto rozšíril svojim podaním doručeným ústavnému súdu 13. mája 2011. Žiada, aby ústavný súd rozhodol o porušení jeho práv aj postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 152/2011 a aby prikázal krajskému súdu konať bez zbytočných prietáhov.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde, z ktorého vyplýva, že ak ústavný súd sťažnosť neodloží alebo neodmietne, prijme ju pri predbežnom prerokovaní na ďalšie konanie „v rozsahu, ktorý sa vymedzí vo výroku uznesenia o prijatí návrhu“. Uvedené ustanovenie zákona o ústavnom súde vylučuje možnosť sťažovateľov, ako aj ich právnych zástupcov meniť či rozširovať, resp. dopĺňať v období po prijatí sťažnosti návrh na začatie konania (sťažnosť), ktorý je koncentrovane vyjadrený v petite, na čo ústavný súd konštantne poukazuje vo svojej ustálenej judikatúre (pozri napr. m. m. I. ÚS 36/02, I. ÚS 109/02, III. ÚS 196/08, III. ÚS 225/08, IV. ÚS 305/09). Tento záver vyplýva zo skutočnosti, že konanie pred ústavným súdom je konštruované v dvoch na seba nadväzujúcich etapách (fázach), ktoré možno „pracovne“ označiť ako etapa predbežného prerokovania návrhu a etapa rozhodovania o návrhu vo veci samej. V prvej etape upravenej najmä v § 25 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje a rozhodne buď o jeho odmietnutí, alebo o jeho prijatí na ďalšie konanie, pričom zároveň rozhodne aj o rozsahu, v akom ho prijme na ďalšie

konanie. Po prijatí návrhu na ďalšie konanie ústavný súd rozhoduje o ňom vo veci samej (meritórne), a to v rozsahu, v akom bol prijatý na ďalšie konanie.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené konštatuje, že v tomto štádiu konania (po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie) rozšírenie sťažnosti nie je prípustné, a preto o nej rozhodoval len v rozsahu, v ktorom prijal vec na ďalšie konanie uznesením č. k. IV. ÚS 82/2011-11 zo 17. marca 2011.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáhal aj vyslovenia porušenia svojho práva upraveného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota účastníka konania neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne

až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu i sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Sudca je podľa § 117 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

1. Predmetom konania pred okresným súdom je rozhodovanie o návrhu na určenie neplatnosti výpovede a náhrade mzdy. Zo skutočností uvedených sťažovateľom a okresným súdom ani z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by odôvodňovala záver o skutkovej alebo právnej zložitosti veci, čo potvrdila aj predsedníčka okresného súdu. Ide o vec, ktorá tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Nijaká zložitosť veci nemôže odôvodniť doterajšiu dĺžku konania pred okresným súdom (viac ako desať rokov). Navyše, vzhľadom

na povahu sporu (pracovnoprávny spor) je potrebné k rozhodovaniu v tejto veci pristupovať s osobitnou starostlivosťou.

2. Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd konštatuje, že nezistil nijaké zásadné skutočnosti, ktoré by mali byť pripísané na ťarchu sťažovateľa v súvislosti s doterajšou dĺžkou namietaného konania. Sťažovateľ sa osobne zúčastnil na všetkých nariadených pojednávaniach aj so svojou právnou zástupkyňou (na jedinom pojednávaní sa zúčastnila iba jeho právna zástupkyňa) a včas reagoval na všetky výzvy okresného súdu.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup samotného okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd súčasne pri posudzovaní veci prihliadal aj na § 100 ods. 1 OSP prvú vetu, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže dôjsť nielen neodôvodnenou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania v primeranom čase (m. m. napr. II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Ústavný súd pri hodnotení postupu okresného súdu v napadnutom konaní nemohol akceptovať argumenty uvedené vo vyjadrení okresného súdu z 20. apríla 2011 o tom, že *„V prejednávanej veci, aj keď nejde o právne zložitú vec, úkony súdu boli primerané*

veľkosti súdneho oddelenia, čo vyplýva z pripojenej chronológie spisu, pričom v priebehu konania sa prejavilo aj nedostatočné personálne obsadenie súdu a vec bola pridelená na konanie niekoľkým sudcom. V súčasnosti je vec pridelená sudkyňi JUDr. F., ktorá prevzala oddelenie po JUDr. V., ktorá nastúpila na materskú dovolenku.“

Vo svojej predchádzajúcej judikatúre ústavný súd už uviedol, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v súdnom konaní (napr. IV. ÚS 43/06, IV. ÚS 73/07).

Vychádzajúc z uvedeného a so zreteľom na doterajší priebeh a dĺžku napadnutého konania, ktoré dosiaľ nebolo právoplatne skončené (t. č. je vec na krajskom súde, ktorý rozhoduje o odvolaní sťažovateľa) ani po viac ako desiatich rokoch od jeho začatia, ústavný súd konštatuje, že postup okresného súdu v namietanom konaní okrem niekoľkých krátkodobých období nečinnosti vykazuje predovšetkým znaky neefektívnej činnosti, ktorá je hlavným dôvodom doterajšej namietanej dĺžky konania, o čom svedčí aj zrušenie rozhodnutí prijatých okresným súdom zo strany krajského súdu a aj vynesenie meritórneho rozhodnutia až po viac ako 10 rokoch konania, ktoré však ešte nenadobudlo právoplatnosť.

Ústavný súd uzavrel, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 615/2000 došlo najmä z dôvodu jeho neefektívnej činnosti k zbytočným prieťahom v konaní, ktoré mali za následok porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli podľa odseku 1 porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Vzhľadom na to, že v súčasnosti o odvolaní sťažovateľa koná krajský súd, ústavný súd neprikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 615/2000 ďalej konal bez zbytočných prietáhov.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ žiadal o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 7 000 €, pretože *„konanie na prvostupňovom súde trvalo roky, navrhovateľ bol bez práce a vlastne už za 10 rokov neobdržal náhradu mzdy za neplatné rozviazanie pracovného pomeru odporcom a prvostupňový súd nebol schopný za 1 rok od doručenia odvolania proti rozsudku zaslať vec na odvolací súd na rozhodnutie.*

Navrhovateľ je v pretrvávajúcej právnej neistote, lebo súdy konajú liknavo a máme za to, že nemožno od občanov v právnom štáte, akým je aj Slovenská republika dosť dobre spravodlivo žiadať, aby ako účastníci súdneho konania čakali na právoplatné rozhodnutie a náhradu mzdy až 10 rokov.“

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 13 C 615/2000 a berúc do úvahy konkrétne okolnosti prípadu (správanie sa sťažovateľa) a to, že konanie vo veci sťažovateľa nebolo právoplatne skončené ani po viac ako desiatich

rokoch, ústavný súd považoval za odôvodnené priznať sťažovateľovi sumu 6 000 €, ktorú považoval vzhľadom na povahu sporu v danom prípade za primerané finančné zadost'učinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátkou JUDr. I. B. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2010, ktorá bola 721,40 €. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, spísanie sťažnosti a jej doplnenie) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), v sume 240,46 € (za dva úkony právnej služby) a 2 x 7,21 € režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky). Úhrada bola priznaná v celkovej sume 254,88 €.

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júna 2011